

Evaluering av Østre Agder i Arendal bystyre 3.mai 2017

Notatet:

Dette er et uformelt notat utarbeidet av sekretariatsleder under kommunestyrets drøftelse. I etterkant er det ryddet og systematisert. Synspunktene representerer innspill fra enkeltrepresentanter underveis i møtet og representerer ikke en oppsummering av hva bystyret i Arendal ønsker at det skal bli lagt vekt på i den videre evalueringsprosessen. Dette vil kommunestyret få anledning til å komme med på et senere tidspunkt i evalueringsprosessen.

Innledning

Varaordfører Terje Eikin ønsket velkommen.

Med grunnlag i et ønske tidligere framkommet i bystyret la kommunalsjef Bente Rist fram et drøftingsgrunnlag for en alternativ modell for finansiering av vertskommunesamarbeid. Modellen bygget på en felles andel som fordeles likt mellom deltakende kommuner. Dernest skal det være et element for inntektsnivå for kommunen og et kriterium basert på innbyggertall. Under drøftelsen ble også bruk av tilbud og avstand til tilbud løftet fram som aktuelle kriterier som utgiftsfordeling kan baseres på. Fra administrasjonen i Arendal forelå det en beregning basert på at 30% av utgiftene skulle fordeles likt mellom deltakende kommuner. Presentasjonen fra kommunalsjef Bente Rist følger dette notatet og med en anmodning fra bystyret om at i den videre evalueringsprosess jobbes med spørsmålet om finansiering.

Styring

Hvordan skal Østre Agder bli den innovasjonsarena kommunene i Østre Agder trenger? Hva skal til for å få Østre Agder til å fungere bedre. Herunder møte utfordringer knyttet til demokratisk underskudd. Hvordan bidra til sterkere eierskap til Østre Agder blant folkevalgte i de deltakende kommuner? Politikerne erkjenner at innbyggerne ikke har noe forhold til Østre Agder. Generelt er samarbeidet lite kjent. Samtidig er kjenner de folkevalgte i Arendal at godt samarbeid mellom kommunene i regionen er svært viktig. Vi må være innstilt på å synliggjøre hva vi har oppnådd gjennom samarbeidet. Innbyggere og politikere i Østre Agder må få en vi følelse basert på felles utfordringer og muligheter.

De folkevalgte er svært tydelige på at ansvaret for interkommunale driftsoppgaver plasseres hos et rådmannsutvalg med dedikert ansvar for dette.

Politisk ledelse er åpne for at det avholdes halvårlige samlinger for gruppeledere.

I tillegg bør en vurdere politiske fagsamlinger for undervisning – helse og omsorg osv. De tror at slike samlinger vil kunne være av stor verdi for å få innsikt i hverandres praksis og resultater. Samtidig har en forståelse for at rammene for et lite sekretariat setter grenser for hva som kan initieres. En må være edruelig i hva en ber om også ut fra politikernes egen kapasitet tidsmessig. Men samlet er det sterk etterspørsel etter felles samlinger for de folkevalgte, der de på forhånd har mottatt informasjon slik at de er forberedt på de problemstillinger som løftes opp. Hvis en får til slike samlinger er det fint om de får form av faglige verksteder. Hva med samling av kommuneplanutvalgene. De har mange felles utfordringer.

Når en skal vurdere framtidig styreløsning så er det å skape grunnlag for et effektivt styre viktigst!

Kjønns sammensetningen i styret er en utfordring. Kanskje må styret utvides for å få dette til.

Er det rettferdig at Arendal betaler 48% av utgiftene, mens kommunen har 24% av styrerepresentantene. Samtidig var det stor forståelse for viktigheten av at alle de deltakende kommuner må oppleve å bli sett og hørt i samarbeidet. Arendal må akseptere dette for å nytte godt av den samlede styrke regionen oppnår ved å stå samlet. Samlet sett vurderer en at dagens styremodell fungerer.

Styret skal fokusere på saker av felles interesse for regionen og det må legges vekt på å jobbe strategisk overfor beslutningstakere på nasjonalt og regionalt nivå. Et Agder gjør det enda viktigere med et slagkraftig Østre Agder. Vår region må synliggjøres når de to fylkene slås sammen.

De folkevalgte stiller spørsmål om det er behov for å opprettholde så mange faglige samarbeid som rapporten viser at det er.

Østre Agder må være nøye på å få avsluttet prosjekter.

Arendal må være en raus storebror i samarbeidet.

Informasjon

Pressemeldinger må brukes systematisk. Både folkevalgte og innbyggere må informeres.

Komiteene må informeres på forhånd når saker innenfor deres arbeidsfelt løftes inn til drøfting i en interkommunal sammenheng. De folkevalgte erkjenner at informasjon finnes, men den er vanskelig tilgjengelig. De opplever et stort behov for å kunne påvirke løsninger tidligere i prosessene. De folkevalgte opplever frustrasjon over Østre Agder når de opplever at saker herfra er «ferdig tygd» når de kommer fram til den politiske behandlingen. Samtidig erkjenner en at dette er et tosidig ansvar slik at de folkevalgte i Arendal må ta et større ansvar for det som skjer innenfor rammen av samarbeidet. Kan komitesamlinger benyttes som en felles arena for informasjon om relevante saker fra Østre Agder? Kanskje en felles regional dag der noe er i plenum og noe spisset.

Oppgaver

Hovedmålene for Østre Agder er riktig.

Østre Agder bør være opptatt av å lansere kystjernbane.

Det er viktig at vi arbeider for statlige arbeidsplasser uavhengig av hvor de lokaliseres i regionen. Østre Agder må drive lobby-virksomhet overfor statlige myndigheter for å ivareta regionens interesser.

Vi må kunne ha et helhetlig perspektiv på tilgjengelige næringsarealer. Heldigvis har vi en region med korte avstander. Vi må forholde oss til at staten og det nye fylket vil legge vekt på å forholde seg til regionrådene.

Er det en kultur for å kunne legge ned felles satsninger. Kan veilyssamarbeidet utvikles på et gitt tidspunkt?

Arendal utarbeider en eierskapsstrategi. Kan det være aktuelt å gjøre det samme for Østre Agder?

Saker som er viktig for Arendal å løfte inn i det interkommunale samarbeidet er havnen på Eydehavn og videre kultursatsning i regionen.

Gullknapp flyplass og Biozin er eksempler på felt for nærings samarbeid.

Droppout fra videregående utdanning er en felles utfordring for regionen som det kan være aktuelt å se på felles løsninger for. Vi må legge til grunn at tidlig innsats kan bidra til å forebygge denne problematikken.

Det var og et ønske om styrket felles innsats i skolesektoren.

Den sterke satsningen på helse og omsorg i samarbeidet må videreføres. Herunder legevakt.

Vi er et felles arbeidsmarked og vi må framstå som en attraktiv region å flytte til.

Samarbeid for å bidra til økt turisme til området er viktig. Destinasjonskvalitet er viktig gjennom merkevarene Grimstad, Arendal, Tvedestrand og Risør langs kysten og Åmli i innlandet.

Kan det være aktuelt med en markedsløsning for krematorium framfor en kommunal løsning.

Det bør være åpenhet mellom kommunene for kjøp av skoleplasser. Det kan også gjelde barnehage. Sandum kan gi et tilbud som går ut over det hver enkelt kommune kan bidra med.

Bystyret synes det er viktig at kommunene så langt som mulig ivaretar oppgaver i egen regi.

Kommunene må i fellesskap bidra til at ungdom kan få lærlingeplasser.

Renovasjon er et aktuelt felt for utvidet samarbeid.

Vår landsdel bør lære av Nord-Norge i Europa. De legger vekt på hva de leverer i verdensdelen – fisk, nordlys, Arktis osv.

I forhold til leders fire satsingsområder i innledningen så ønsker de folkevalgte i Arendal at strategisk profilering og lobbyarbeid som et femte punkt.

Prosessvurdering

Samlingen hadde vært nytt, men det var knapp tid til gruppearbeidet. Den inspirerte til å gjøre seg bedre kjent med det interkommunale samarbeidet.

Arbeidet med en felles strategi for regionen er veldig viktig.

Det må brukes mer tid til å drøfte utgiftsfordelingen ved interkommunalt tjenestesamarbeid. Her må det legges til rette for en dialog mellom samarbeidspartnerne. Det er Østre Agders ansvar å legge til rette for en slik prosess.

De folkevalgte var meget tilfreds med møteledelsen og opplevde at prosessen i bystyret ble god.

Varaordfører uttrykte takk til styreleder for det omfattende arbeidet han har påtatt seg for fellesskapet og overrakte blomster til han på vegne av bystyret.